

RAKUL

(Framhald frá 5. síðu)

særa gleggja á slíkum, so tað er sjáldan, at nakað kemur teimum óvart; tó vinnast tær oftari við djarvari og dattligari framferð enn við toli. Hetta var Ósvaldi so kunnugt sum nokrum; men hann tordi ikki at fara ov dattliga av stað fyri ikki at gera hana bangna, tí hann grunaði, at tað var betri tilfar í henni enn í vanligum fiskagættum; so hevði Rakul eisini vissan friggjara, men tað kundi bæði vera til bága og frama. — Íð hvussu var, Ósvaldur hevði lovað sær sjálvum at fara hógviga fram, tí her vildi hann sigra.

Rakul varð var við hann, har hann kom, og hon vildi fegin slopp íð sær niddan aftur til hinar; men tað var so høgt upp á vegin, at hon mátti grulva upp. Hann var nú so nær, at hann lættliga kundi vera komin til hennara, áðrenn hon fekk reist seg, og leggja grulvandi fyri fótunum á honum, tað vildi hon ikki; so varð hon standandi, har hon stóð. Tá ið Ósvaldur gekk fram við henni, kendi hon eygu hansara í nakkanum á sær, og henni vardi, at hann lættliga — tað var ikki óvart frá hansara síðu — streyk puttin fram við kjóla hennara.

Hinar genturnar høvdu allar eyguni eftir teimum og teskaðu sínámillum. Antin nú Ósvaldur hevði varhugan av, at tær kendu, hvat ið hann hugsaði, ella ikki — hann vendi sær bráðliga niðanefir og kom tí til at siggja hin seinasta fiskin, ið breiddur var.

»So skuldi eisini fanin tikið við tykkum; eg segði, at tit skuldu venda skreðuni upp á hasum litla stakkinum, og so hava tit devulin gali gjørt beint tvorturimóti. Vilja tit nú við ein helvitis fart venda hvørjum murti!« Hann reiggjaði herviliga puttinum, meðan hann las henda lesturin.

Tær stóðu og bindu; tí slíkan lestur vóru tær so vanar at hoyra, at tað ljóðaði eins og hin kurteisligasta hovmanstala. Tá ið hann so steðgaði á og peikaði við puttinum, fóru tær allar — Rakul, sum nú var komin niddan aftur, við — at venda fiskinum.

II.

Eitt litið fleyr av vestri streyk mjúkliga fram eftir havinum á Eysturlandinum í Íslandi. Út av Langanesi lógu nógv skip og fiskaðu. Vaggandi, veggandi um aldursgigir flutu skipini; eitt endaleyst toli var yvir øllum. Droymandi friður lá um yvirflatan, men í dýpinum var eitt yðjandi liv; har ferðaðust fiskarnir í stórum skreidum frá snóri til snóri, vandaðu agn, tevjaðu ivandi at húkinum. Ein nú og annar tá kom ov nær og var fastur; men tað gjørdi ongan mun í hópinum. — Her úti stóðu nú lið um lið á hvørjum skipaborði Føroya bestu ungmennir biðandi á, at fiskurin vildi bita.

Langt úti í sjónarringinum tekstust tindar og jøklar; tað var hin forna søguoyggjin við øllum sínum andligu dýrgripum og gomlu minnum. Har lá hon hvílandi í kensluni um egið virði, vitandi, at hiðani høvdu allar norðurtjóðirnar heintað abót í hjalte fyri teirra andliga lívi. Hin veseligasti íslendingur vildi ornað um hjartað av slíkari sjón, og hvør ein mentaður maður vildi fagnað henni — mennir á fiskiskipunum sóu einki uttan fjøll

av reyðum gróti, haðani teir vistu, at øskurok kundi koma við hørdum frálandsvindi; eisini vistu teir, at við strondina á hesum landi būðu menn, sum teir, føyroyingar, høvdu lært at fiska og aðrar góðar síðir; ja, so būðu uppi í dølunum skirvislig olukkudýr, sum ongar pengar áttu.

Framman fyri stórvantið á einum skipi stóð ein evnaligur unglingi. Ein tunglyntur dómur lá yvir andliti hansara, har hann stóð við snorinum og svarvaði út og inn, so tað ríkti í vaðbeininum. Tað var litið at kenna, so mannskaðið gekk ofta frá snorinum niðurundir. Maðurin framman fyri vantið stóð við góðan hug — so sýntist tað, ið hvussu var; eisini fekk hann eitt litið nabb. Seigliga og langsamt, sum hann dró snórið upp, tá ið á var, arbeiddu tankar hansara, og tað var ikki um veiðina, hann hugsaði. Hann hevði ikki hug, tó at hann stóð so iðin við snorinum; men tað var, sum um hetta javna svarvið út og inn hóskaði so væl til hugsan hansara. Hevði hann verið rikur — hevði hann átt tvey túsund ja, so skuldi lívið verið ljóst. Hetta hugsaði hann so innarlíga, at hann sá gullskillingar fyri sær, laðaðar upp í stovnar, eins og hann eina ferð á ævini hevði sæð reiðaran talt pengar frammi á diskunum. — Men hetta arbeiddi forði bara í tóman heim. Hann kom ikki úr stað. Vónloysi, vónloysi! Hevði hann bara verið rikur, so skuldi lívið verið ljóst. Hvørja ferð tankarnir høvdu gingið runt eina ferð, byrjaðu teir aftur at ganga sama kringin. Og hvørja ferð hann blakaði fiskin, hann fekk, á dekkjóð, suffaði hann við: »Huff! huff! sama ger!«

Einaferð kom hann upp við fyra á ísenn, og tá ið honum stóð til at missa ein, kom skiparin fram at hjálpa honum.

»Tú fært hópin, Pætur, meini eg.« helt skiparin við hann. Pætur bara suffaði: »Huff! huff! sama ger!«

»Ger tað tað sama at fiska væl og fiska illa, Pætur, tað var sum fanin!«

»Ja, hvar fer tað? Eg havi nú fiskað væl í mong ár, og enn eigi eg ikki so frætt sum at keypa nævur fyri, so at min gamla móðir kann leggja turr inni í smáttuni heima í Føroyum!«

»Ja Pætur, tú skuldi ikki sett navn títt á pappirið!«

»Hm! hasin fanin! — Gud forlái mær! Ósvaldur, reiðarin, hotti mær við sak; hvat skuldi eg gera?«

Skiparin ypti oksl: »Tja!«

Nú vóru líkindi til, at tað kundi fara at kennast, so hann mátti skunda sær at rópa niður í kappan á teir, ið vóru frá snorinum, at teir skuldu koma upp. —

Pætur var friggjari Rakular. Fápi hansara doyði, meðan hann var smádrongur. Tað hevði leingi verið armóð í húsinum hjá teimum, tí bornini vóru nógv, og sjúklig vóru tey øll; umsiðir gjørdi deyðin so væl, at hann tók tvey tey ringastu. Nú var bara Pætur eftir heima hjá mammuni; tver systrar vóru útgiftar, og ein tænti. Undir slíkum viðurskiftum var tað ikki logið, um maðurin stóð seg illa; men øllum var tó dátt við dagin, tá ið tað frættist, at einkjan, eftir at maðurin var deyður, hevði fingið eina rokning upp á 1600 krónur frá Ósvaldi keypmanni.

Mong vildu vera við, at hetta ikki var beint, men einkjan visti einki skil á nokrum, so hon var at ganga undir tað, keypmaðurin hevði skrivt að. Hann læst ikki heldur at vera órimiligur, tí hon varð við at fáa úr handlinum enn sum fyrr.

Tá ið Pætur var so frægur, fór hann at fiska við skipi hjá Ósvaldi; men tað, ið hann kundi leggja inn, munti tó litið til at rinda skuldina aftur við; hon sýntist alt at vaksa. Og so var að eitt árið, hann kom aftur, at reiðarin hevði hann fyri sær í einrúmi, og tá ið hann kom út aftur, hevði hann skrivað undir eina soblíkatione, hvári hann viðgekk at skylda eina stóra peningamøgnd, meira enn 1600 krónur, til Ósvald keypmann, og av teimum skuldi hann gjalda seks prosent um árið. Pætur skilti ikki fyrr enn aftaná, hvat fyri tyngslu hann hevði hervið lagt á seg sjálvan, og hann skilti enn minni, hví Ósvaldur keypmaður soleiðis vildi binda hann. Hansara hugi rokk ikki longur enn til at kenna hetta sum eina tyngslu, hann saman við fátækdómum hevði arvað frá foreldrunum.

Frá barni høvdu hann og Rakul verið góð. Hon var ein blóma so frisk og so skær, at hann langt frá dugdi at meta hennara kvinnuvirði til fulna; men hann elskaði hana, og hann ynskti seg ríkan fyri hennara skuld. Rakul var atvoldin at hansara gleði og at hansara vónloysi, siðani hann einaferð hevði borið upp á mál við pápa hennara, Niklas, um giftarmálið. Tó at Niklas á ongan hátt var rikur og av tí kundi halda Rakul sína vera ov góða fyri Pætur, so svaraði hann tó bitskligan aftur, at Rakul fekk hann einki av, fyrr enn skuld hansara var afturgoldin, og hann hevði bygt teimum nýggj hús. Niklas segði seg ikki at vera til sins at lata dóttur sína giftast inn í veggjakroysu hansara. Pætur hevði fyrr ikki reiðiliga havt kensluna av fátækdómi og skuldabondum nær hjarta sínum; men eftir hetta kendi hann seg í einum vesældómi, hann ikki kundi koma burðuruttan við at droyma bæði sovandi og vakandi.

Framhald í næsta Bergmál.

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

AREIÐSTÓL
STOYPIGÓÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR
TELEFON: 5148 - 5265
TEIGR: Kjelbro, Klakksvík
TELEX 20
KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL
P. J. F. KJØLBRO

Kunnngerð

Sambært gr. 6 í lögtingslóg nr. 13 frá 21. mai 1954 verður her gjørt kunnigt at:

Uppskot til býarskipan og byggisamtýkt fyri umráði II (ein partur av okinum vestan fyri og norðan fyri vegin Yviri við Strond — eystan fyri Jónas Broncksgøtu og Hoyvíksvegin til o.u. 150 m norðan fyri Hoyvíkstjørn) verður framlagt til alment eftirlit í teknisku deild Tórshavnar býráðs, N. F. gøtu 15, frá 14. februar til 7. marts í ár báðir dagar iroknaðir frá kl. 11—12.30 og 14—16, leygardagar 11—12.30.

Mótmæli móti uppskotinum og møgulig broytingaruppskot verða at senda býráðnum skriviliga í seinasta lagi 20. april 1967

TÓRSHAVNAR BÝRÁÐ, 10. februar 1967.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

pf

Skála skipasmiðja & handilsvirki

SKÁLA

Telefon Runavík 7260

Stálskipasmíð

Sleipistøð

Skipasmiðja

Mekaniskur verkstaður

Elektriskur installatiónir

Skipsútgerð

Fiskaútflutningur

Sildaútflutningur

Frystivirki

Matvørubúð

Klædnabúð

Kol

Nýmótans fiskavirki við kuldagoymslum

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tóg, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKIÐ

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

Ætlanin er, at

Várveitsla SU's

skal verða um stutta tíð.

Nærri verður lýst seinna.

